

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-1

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53

Volume 53

Číslo 1

Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Prusiek, lok. 25. Hrob č. 22, zlato (viz obr. 6. na str. 78)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2012
Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

UNIČOV (OKR. OLMOUC)**„Mezi silnicemi“. Jordanovská kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.**

Během záchranného výzkumu při stavbě cyklostezky Uničov-Medlov (blíže viz kapitulu Středověk) byla na okraji vrcholové partie mírného návrší v trati Mezi silnicemi objevena jedna zásobní jáma eneolitického stáří. Jednalo se o objekt trapézovitého řezu o průměru 2 m a hloubce 1,1 m, který obsahoval keramiku jordanovské kultury. Toto osídlení je z lokality známo již z dřívějších výzkumů (Schirmeisen 1943).

*Miroslav Daňhel,
Marek Kalábek*

Literatura

Schirmeisen, K. 1943: 15 Jahre Vorgeschichtsforschung in Mahr.-Neustädter Gebiet, *Zeitschrift des Mährischen Landesmuseums* 3, 90–150.

Resumé

Uničov (Bez. Olomouc). „Mezi silnicemi“. Jordanów Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

ÚVALNO (OKR. BRUNTÁL)**Extravilán (parcela číslo 2415/49, 2415/40 a 2415/103). HLS. Záchranný výzkum.**

Lokalita se nachází severně obce a vlevo silnice č. 57 vedoucí do Krnova, ve středních partiích výrazné terénní terasy, která klesá od vrchu Strážáň (395 m n. m.) severovýchodně ke korytu řeky Opavy.

Lokalita je soustavně sledována od roku 1999, kdy byla v místech skutečně vystavba prvního skladu fa Den Braven Czech and Slovak a. s. Při záchranné akci vyvolané touto stavební činností byly zachyceny čtyři zahloubené objekty. Další archeologická akce proběhla na podzim roku 2002 a na jaře 2003, kdy bylo zachyceno cca 30 objektů polykulturního sídliště HLS a KNP. Třetí výzkum se v místech uskutečnil v roce 2006, kdy byly zkoumány dva objekty a dvě kúlové jamky (dle Krasnokutská 2007, 370–371). Koncem roku 2010 a pak především v jarních a letních měsících roku 2011 proběhl v místě rozsáhlý archeologický výzkum v souvislosti s výstavbou haly fy Den Braven Czech and Slovak a. s., který potvrdil, že se zde nachází pozůstatek po pravěké osadě datované do IV. fáze hornoslezské lengyelské skupiny.

Jiří Juchelka

Literatura

Krasnokutská, T. 2007: Úvalno (okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 48, 370–371.

Resumé

Úvalno (Bez. Bruntál). Unbauter Teil der Gemeinde. Oberschlesischen Gruppe der Lengyel-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

VELKÉ HOŠTICE (OKR. OPAVA)**„Pod flaky“. MMK (HLS). Sídliště. Záchranný výzkum.**

V měsíci listopadu roku 2011 bylo na katastru obce Velké Hoštice v trati „Pod flaky“ zjištěno zahájení skrývky ornice, které nebylo oznámeno Archeologickému ústavu Akademie věd ČR, Brno, v. v. i. dle § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. Terénní úpravy souvisely dle dalších jednání s vyrovnáním plochy pro cvičné odpaliště nedalekého golfového hřiště, při jehož rozšiřování v roce 2010 (č. akce NPÚ 113/09, trať „Na Papežovém“) bylo prozkoumáno sídliště datované do nejstarší fáze hornoslezské lengyelské skupiny MMK (dále HLS I; Hlas 2011). Práce pokračovaly i přes upozornění investora, že se jedná o území s archeologickými nálezy. Následný archeologický dohled potvrdil, že také tato trať byla v pravěku intenzivně osídlena, avšak velká část území byla již zničena nepřiměřenou skrývkou.

I přes značnou míru narušení - v severní části skrývka dosahovala až 50 cm pod povrch geologického podloží - bylo ve dnech 22. 11. – 13. 12. 2011 na ploše 300 m² (S-JTSK souřadnice 490385.01 1088908.15; 490350.38 1088919.4; 490410.69 1088988.07; 490375.77 1089001.92) prozkoumáno na 80 zahloubených objektů. Více než polovinu z nich představovaly báze sloupových jam, jejichž struktury by mohly ukazovat na přítomnost obytných staveb, bohužel vzhledem k torzovitosti nemůžeme jejich původní počet ani půdorysy rekonstruovat. Zajímavá je také kolekce deseti dochovaných sloupových jam v pravidelné vzdálenosti obklopujících nevelký hliník v jižní části lokality. V severní části se naproti tomu koncentrovaly sídlištní jámy o rozměrech přesahujících 1,5 m a osm obilních sil hruškovitého průřezu s rovným dnem. Z 25 objektů byl vyzvednut keramický materiál umožňující jejich zařazení do kontextu osídlení kultury s moravskou malovanou keramikou, a to v jejím mladším stupni. Při základním porovnání charakteristických rysů můžeme vyloučit souvislost s nedalekým sídlištěm v trati „Na Papežovém“; složka keramiky s vypíchanou výzdobou ani jiné znaky keramiky HLS I shledány nebyly, naproti tomu mnohé znaky napovídají dataci do ml. fázi HLS III příp. IV (Janák 1991, 97–109; Janák 1998, 105–127; Janák 2001, 325–351). Komplexnější zpracování a přesné datační zařazení jednotlivých objektů bude předmětem dalšího rozboru.

V severní části zkoumané plochy byl nalezen skrývkou téměř zničený kostrový hrob, v jehož výbavě se nacházely dvě mísy na nožce, spodek hrnce s dovnitř vloženým pohárkem, menší hrncovitá nádoba, sekerka s mírně asymetrickým ostřím a dva kusy štípané industrie (čepel a jádro). Hrobová jáma o rozměrech 150 x 100 cm nepravidelně oválného tvaru byla orientována delší osou

Obr. 14. Velké Hoštice. Lengyel-
ský kostrový hrob.

Abb. 14. Velké Hoštice. Körper-
grab der Lengyel Kultur.

ve směru SZ-JV, tedy shodně, jako pravděpodobně starší hrob z Velkých Hoštic v trati „Za Humny“ r. 1983 (hrob č. 2, Janák 2001). Pravděpodobně vlivem nepříznivých půdních podmínek se nedochovaly žádné kosterní pozůstatky a umístění hrobové výbavy po obvodu jámy v tomto ohledu spolehlivé informace neposkytuje. Výsledky vzorků odebraných pro zjištění přítomnosti fosfátů v půdě by mohly eventuálně vypovědět jak o přítomnosti a poloze těla, tak o existenci případného masitého milodaru.

Pavla Skalická

Literatura

Hlas, J. 2011: *Velké Hoštice - Silesia – relax a Golfresort Kravaře*. Nálezová zpráva Národního památkového ústavu ÚOP v Ostravě, č. akce 113/09.

Janák, V. 1991: Severovýchodní vlivy v Horním Slezsku v časném a starém eneolitu. *Časopis Slezského muzea* B/40, 97–109.

Janák, V. 1998: Lengyelská keramika z Kotouče u Štramberka a počátky eneolitu v oderské části Moravské brány, *Pravěk Nová řada* 7/1997, s. 105–127.

Janák, V. 2001: *Hroby hornoslezské lengyelské skupiny z Velkých Hoštic a komplex skupin se smíšenou keramickou náplní (Příspěvek k poznání postlineárního osídlení severní části střední Evropy)*. *Pravěk – Supplementum* 8, 325–351.

Resumé

Velké Hoštice (Bez. Opava). „Pod flaky“. Lengyelkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.